

Дмитро Березовський

студент 4 курсу напряму підготовки «Економіка підприємства»

Науковий керівник: **Покотильська Н.В.**,

к.е.н., доцент кафедри менеджменту, публічного управління та

адміністрування,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ

Обраний шлях України до євроінтеграції привів до того, щоб починати вводити та запроваджувати інноваційну модель, яка повинна забезпечувати високі та стабільні темпи розвитку і економічного зростання, конкурентоспроможність на національному рівні, підвищення експортного потенціалу підприємств країни, вирішення певних екологічних і насамперед соціальних проблем, забезпечення економічної безпеки та повноправне місце серед європейських країн.

Те як розвивається інноваційна діяльність в Україні привертає увагу багатьох зарубіжних та вітчизняних учених-економістів. Вивченню інноваційного розвитку країни - було присвячено чимало наукових робіт, серед яких слід зазначити роботи таких авторів, як С. В. Корсунського, Р. А. Фатхутдинова, В. П. Семиноженка та інших. Саме у цих працях розглянуто найрізноманітніші аспекти інноваційної діяльності в Україні.

Постійний економічний розвиток вимагає постійного пошуку нових факторів прискорення економічної динаміки, які б задовольняли сучасні вимоги стану світової економіки [2].

Аналізуючи економічну літературу, можна зробити висновки що значущою причиною гальмування інноваційного розвитку в Україні є дефіцит фінансових ресурсів. Отже, основними стримуючими факторами розвитку

інноваційно-інвестиційної діяльності є: низький рівень державного фінансування; нестача власних коштів підприємств; низька інвестиційна активність вітчизняних та зарубіжних інвесторів; недосконалість законодавчої бази; політична нестабільність; відсутність стимулювання вітчизняних підприємств до впровадження науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт та реалізації їх результатів; послаблення науки та виробництва [4].

Україна має великі можливості для покращення потенціалу розвитку інноваційної діяльності, якщо буде проведено реформу або зміни у державній політиці. Однак для впровадження потрібно в першу чергу розглядати саме впровадження таких нововведень у сферу наукової діяльності України.

Організацією науки в Україні займається Державний комітет у справах науки і технологій України, який визначає разом з науковими установами напрям розвитку наукових досліджень та використання їх у народному господарстві. Державний комітет подає плани розвитку науки Уряду або Верховній Раді України на затвердження та забезпечення фінансування із державного бюджету або інших джерел.

Беручи данні з державної статистики України [1] та проаналізувавши їх, можна зробити певні висновки. Упродовж 2017 року наукові дослідження і розробки в Україні виконували 963 організації, 45,8% з яких відносилися до державного сектору економіки, 39,0% – підприємницького, 15,2% – вищої освіти.

Проаналізувавши все вище зазначене робимо висновок, що необхідно розробити заходи щодо стимулювання залучення коштів державних фінансових установ для активізації діяльності на інноваційні дослідження. Але це можливо лише при стабілізації фінансових показників освітніх закладів, збільшення інтелектуальної бази та напливу молодих спеціалістів у галузі інновацій.

На міжнародному рівні широко використовується інтегральна оцінка стану розвитку інноваційної системи.

Україна представлена у кількох міжнародних рейтингах, які оцінюють інноваційний потенціал, технологічну та інноваційну конкурентоспроможність. Найбільш авторитетними є Глобальний індекс інновацій, Індекс інноваційного розвитку агентства Bloomberg, Глобальний індекс конкурентоспроможності, Інноваційний індекс Європейського інноваційного табло, Глобальний індекс конкурентоспроможності талантів.

Прогрес у створенні об'єктів інтелектуальної власності оцінюється декількома міжнародними індексами, основним з яких є Міжнародний індекс захисту прав власності. Крім того, Глобальний інноваційний індекс містить під індекс "Створення знань", Глобальний інноваційний індекс Bloomberg – під індекс "Патентна активність", Європейське інноваційне табло – під індекс "Інтелектуальні активи".

У 2017 р. Україна посіла найвищу позицію за останні 7 років – 50 місце. ("Україна піднялась у рейтингу інноваційних країн на 43 місце, піднявшись за рік на сім сходинок. За три останні роки Україні вдалося піднятися у цьому рейтингу більш ніж на 20 позицій", - йдеться у дописі Глави держави) [6]. А у групі за рівнем доходів нижче середнього – 2 місце після В'єтнаму, обійшовши Монголію, Молдову, Вірменію та Індію. У порівнянні з 2016 р. Україна піднялася на 6 пунктів, що обумовлено високим коефіцієнтом інноваційної ефективності, тобто співвідношенням отриманого результату до інноваційних ресурсів. Основою української інноваційної конкурентоспроможності є людський капітал. Його ефективна реалізація і є головною конкурентною перевагою. Однак у порівнянні з 2016 р. цей показник зменшився за рахунок скорочення державних витрат на освіту (18 місце у 2016 р., 22 місце – 2017 р.) та науку. За під індексом "людський капітал" у 2017 р. Україна на 41 позиції проти 40-ї у 2016 р. Фактором, який стримує інноваційний розвиток, є низький рівень R&D витрат (54 місце у 2017 р.), що обумовлює пошук інших джерел фінансування та міграцію науковців за межі України [5].

Отже, розглядаючи сучасний стан інноваційної діяльності в Україні – можна зробити висновок, що причиною низького рівня інноваційного розвитку

є міграція інтелектуального населення, тобто відтік кваліфікованого персоналу, відсутність стратегій розвитку, слабке законодавчо-правове, аналітико-прогнозне та науково-фінансове забезпечення. Крім того, спостерігається низька інвестиційна активність, політична нестабільність, інфляційні процеси, послаблення науки та спад виробництва [3, с.70].

Вважаємо, що для стимулювання інноваційної діяльності необхідно, перш за все розробити комплекс інструментів державної підтримки інноваційної діяльності підприємств, удосконалити законодавчу та нормативно-правову базу; створити умови раціонального та ефективного використання фінансових ресурсів; стимулювати науково-дослідну і технологічну співпраці з розвинутими країнами світу.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Єрмолаєва В. Особливості та проблеми інноваційного розвитку в Україні <http://www.nbu.gov.ua/>
3. Покотильська Н. В. Науково-фінансове забезпечення та активізація інноваційної діяльності в Україні. Вісник Одеського національного університету. Економіка. Том 20. Випуск 5. Одеса. 2015. С. 67-71.
4. Покотильська Н. В. Проблеми інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств України в сучасних умовах. Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. Вип. 22. Т. 2. Економічні науки. ПДАТУ. 2014. С. 176-180.
5. Офіційний «Міністерство освіти і науки України» <https://mon.gov.ua>.
6. Мультимедійна платформа іномовлення України <https://www.ukrinform.ua/rubric-society>